

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutam ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljünk.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 ft., félévre 2 ft. 50 kr., negyedévre 1 ft 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.
Előfizetheti a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felélő szerkesztő:
Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szekesfejtúr, kigyó-utca 9. szám.
Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

Az önállóság felé.

Ausztriának elvadult állapotai reá kényszerítették a magyar kormányt, hogy megtegye az első lépést, mely nemzeti önállóságunk biztosítására irányul.

Most nem nyilatkozunk magáról a törvényjavaslatról. Ezt majd legközelebb fogjuk bírálatunk tárgyává tenni. Leközlünk azonban olvasóközönségünk tájékoztatására magát a törvényjavaslatot; a mely a vám és bankügynek, valamint ezekkel összefüggő némely kérdésnek ideiglenes szabályozásáról szól.

„Miatán a vám- és kereskedelmi szövetségre, valamint a büntügyre nézve a monarchia két állama között az 1867. évi XII. t.-cz.-ben előírt módon egyezség eddig még nem jött létre, az idézett törvény 68. §-a alapján ezennel rendeltetik.

1. §. 1. Az 1887. évi XXIII. t.-cz. 1-ső §-ának második bekezdésébe foglalt határozatok;

2. az 1878. évi XX. t.-cziknek az 1-től 22-ig terjedő §§-aiban foglalt határozatok azon módosításokkal, melyek ezen határozatokon az 1887. évi XXIV. t.-cz., továbbá az 1891. évi XXIX., az 1891. évi XVIII., az 1893. évi XXI. és az 1897. évi XIII. t.-czikkek által tétettek;

3. az osztrák-magyar bank szabadalmának meghosszabításáról szóló 1887. évi XXVI. t.-cz., nemkülönben az 1890. évi XX. és az 1892. évi XX. t.-czikkek, 1898.

évi december 31-ig hatályban maradnak, feltéve, hogy az ezen határozatoknak és törvényeknek megfelelő jelenlegi állapotok és a viszonyosság ő felsége többi királyságaiban és országaiban szintén változatlanul fentartatnak.

Ugyanezen feltétel alatt 1898. évi december 31-ig hatályban tartatik az osztrák-magyar bankot cselekvőleg illető, eredetileg 80 millió forintot tevő államadósság tárgyában az 1887. évi XXVII. t.-cz. alapján kötött egyezménynek I—II. cikke is, III. cikkének végrehajtása pedig egy évvel elhalasztatik.

2. §. Főhatalmaztatik a pénzügyminiszter, hogy az osztrák-magyar bank szabadalmának az 1. §. 3-ik pontja szerint elrendelt meghosszabítása folytán szükséges egyezményt az osztrák-magyar bankkal megköthesse.

3. §. A jelen törvény 1898. évi január hó 1-én lép életbe.

Hatályát elvesztí a jelen törvény 1898. évi december 31-ike előtt is, ha a magyar korona országai és ő felsége többi királyságai és országai között az 1. §-ban megjelölt ügyekre nézve az 1867. évi XII. t.-cz. értelmében és az abban meghatározott módon egyezmények kötettek és azok törvényerőre emelkednek.

Utasítatik a kormány, hogy arra az esetre, ha a tentebb említett egyezményekre vonatkozó javaslatok legkésőbb 1898. évi május hó 1-ig a monarchia két

állama törvényhozásai elé nem terjeszthetnének, a jegybank-ügynek, nem különben a jelen törvény 1. §-ában ideiglenesen szabályozott többi kérdéseknek, ez utóbbiaknak az 1867. évi XII. t.-cz. 68. §-ban fentartott jog alapján leendő állandó szabályozása iránt javaslatokat terjesszen elő, még pedig oly időben, hogy ez a szabályozás még 1898. évi december 31-ike előtt törvényerőre emelhető legyen.

Ha az 1898. évi december hó 31-ig terjedő időn belül az 1. §-ban említett jelenlegi állapot, illetőleg viszonyosság ő felsége többi királyságaiban és országaiban bármi oknál fogva változást szenvedne: utasítatik a kormány, hogy az ország pénzügyi és közgazdasági érdekeinek megővésére és érvényesítésére szükséges javaslatokat haladék nélkül az országgyűlés elé terjessze.

A mennyiben e célra azonnali intézkedéseknek szüksége merülne föl: a kormány szükségesnek mutatózó intézkedéseket a törvényhozás elhatározásáig rendelői uton életbelétehető.

A jelen törvény végrehajtásával a miniszterium bizatik meg.

Ez az új törvényjavaslat szövege, a mely ellen a közjogi elenzék erősen készül obstruálni. Ugy látszik megirigyelték bécsi kollégáik dicsőségét. Hogy ebből a dicsőségből azonban háramlik e haszon az országra, az igen kétséges dolog.

A diagnózis.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárgaja. —

Irta: **Németh Ödön.** (14)

Annak a csalfa patakának köves medrében, a mely ma ragyogó tiszta ezüstös fonalat húz át a völgyön, mint valami selymes tündérhajszalát, s holnap iszapos hullámai dühöngve rombolnak maguk körül

Oh, ha meghalhatott volna e pillanatban; ha átölelte volna fagyos öléssel az a borzalmas halál, a melytől oly nagyon félt egy időben s a melyre olyan rettenettel gondolt mindig, — oh, ha most jött volna tündérrálmot remélt volna találni karjaiban, boldog emlékek tündérrálmát és nyugalmat, pihenést...

Hüvös légáramlat csapott végig a hegytetőn. Az alkony beállt s az éjszakának előhírnöke, az esti szél zugva vette birtokába a nap fényében felmelegedett természetet.

Meghalni! — meghalni! — ez a vágy élt egyedül szívében s eszébe jutott, amit egy időben nem értett: „Meghalni nem rossz, csak élni, szenvedni rossz.“

Élni szenvedni — bűnhődni!

Bűnhődni, mert a ki bűnös annak bűnhődni kell! Ő pedig bűnös volt, nagy bűnös. Tudta, hogy joga nincs az élethez; ismerte baját, mely bezárta előtte az élet virágos kertjét s ő esztelen, — nem hűnösen könnyelmű volt, megfeledezett erről. És ebben az elfeledkezésben olyan meggondolatlanságot követett

el, a melyet jóvá tenni nem lehet. Egy ártatlan leány gyermeknek álom világát, öntudatlan érzelmét ébresztette valóra; alakot adok az ábrándnak, nevet a sejtelmeknek.

Ki fogja jóvá tenni mindezt? — Ki fogja visszaadni annak a leánynak álom világát? Ki fogja megtanítani a feledésre? Ki fogja hozzá készíteni az új élethez?

Oh, hogy nem szakad reá a menybolt, s hogy kedvök van még kaczagni az embereknek akkor, midőn egy fiatal szív került a hervadásba. Igen mert a virág ha egyszer leszakították, el fog hervadni. A rózsátó nevelhet több virágot is, de a legszebb mégis csak az lesz, mely a tavasz első csökjára fakadt!

Érzelmé elragadta az örült szenvedély magával, megszédítette és a mit oly sokáig visszafojtott lelkében, az kitört rettenetes indulattal abban a vallomásban, mely ajkát elhagyta midőn elkiáltotta a szép leány nevét: Eszter.

Mit tegyen, mit tegyen? — Hiszen könnyebb kimerni tenyérrel a tenger vizét, mint a kimondott szót kimondhatatlanná tenni. A kötelék é vallomásban meg van közöttük s ha megtagadja, megöli vele hirtelenül, ha folytatja tovább is az ábrándok szövését, megfogja ölni lassu kinnal. Nem volt bátorsága az elsőhöz, irtózott a másodiktól. Határoznai képtelen volt, s midőn a társaság vidám zajongással utra kelt, Zsolna fanyar mosolylyal ajkán határozta el: — Folytassuk hát a komédiát!

Igen a komédiát! A remény ébresztét a jövőre, a szerelem élesztését — a szakításhoz. Mikor az erdős útra tértek, ott már erő-

sen esteledett. Karon fogták a hölgyeket, nehogy az utban egy gyökér, vagy kiálló ködarabban elbotoljanak.

Eszter ábrándozott. Beszélt halkán sutogva, mintha felébredve a hosszú álomból, elmesélne mindazt, amit álmodott. Álmodt, ábrándok voltak e sutogásban. És Zsolna hallgatta mosolyogva őket, mintha hinne bennök, magában pedig azt gondolta:

— Szegény leány!

Az egyik fiatal asszony, a ki a gardódam szerepével volt megbizva egy kis kendőt kánt Eszternek, hogy kösse nyakára. A meleg nappal után hüvös szelével közeledett az est s Eszter nyakát szabadon érte a hüvös légáramlat.

— Nem — nem! — szabadkozott Eszter.

— Hiszen olyan jól esik a hüvös levegő!

Zsolna azonban átvette a kendőt és megállt Eszter előtt.

— Fel kell kötnie! — mondotta komolyan. — A hüvös levegő megárthatna.

Eszter megállt előtte. A homályos erdei uton szeméi sütét ténnyel tapadtak Zsolnára, s arczán az engedelmisség gyermekes kifejezésével mondotta néki:

— Kösse fel!

És Zsolna felkötötte a kendőt nyakára, mig Eszter úgy állt előtte mint engedelmes gyermek a szülője előtt. Zsolna szeretete volna két keze közé fogni azt az édes arcot s úgy össze-vissza csókolni; szeretete volna ismét ölébe kapni Esztert és futni vele... Hová? — Hová? — Talán abba az ő sötét világába?

Hideg dermedtség ömlött át minden ide-

Mai lapunk 8 oldal.

A munkás kérdés.

A székesfejérvári gazdasági bizottság megbízásából *Kálmán Vincze* járási főszolgabíró a mezőgazdasági munkásokra vonatkozó törvényjavaslat kivonatát a következő felhívás kíséretében küldte meg Fejérmegye földbirtokosai és gazdáihoz:

"A társadalom minden rétegét átható s napról-napra megújuló szomorú események, el nem tagadható s kiáltó bizonyítékát képezik azon elfajult állapotoknak, melyekből kifolyólag a kedélyek az egész vonalon izgatottak, s különösen folyton gyarapodik a kölcsönös elégedetlenség a munkaadók és munkások között.

Ki gondolta volna csak néhány rövid ével ezelőtt is, hogy a világ társadalmát felforgatni akaró szocializmus, mely hazánkban először az alföld román úttőnt tanyát, vésszes csírt itt az ország szívében, vármegyénkben is ily rohamosan elhívesse?!

Élénk emlékezetben állanak még előttünk a mult aratási idény alatt felmerült káros mozgalmak, a melyek a gazdaközöniséget oly készen találták.

Legyünk jövőre óvatosak! álljunk részen és iparkodjunk minden tőlünk kitelhető eszközökkel oda hatni, hogy a méltányosság alapján az érdekek kölcsönösen kielégítve legyenek.

Ne csodálkozzunk azon, ha a felbujtott és tájékozatlan munkás osztály, vélt igazai és sérelmei orvoslása céljából a közelmúltban, meg nem engedett eszközökhez is hozzá nyult.

A mindinkább terjedő tulkapások megátlása vezérelte tehát a székesfejérvári járás mezőgazdasági bizottságát, a midőn jelen felhívását gazdatisársaihoz intézi.

A munkás mozgalmat lehetőleg meggátolni legfőbb törekvésünk legyen; de ezt csak akkor tehetjük sikerrel, ha nem szuronyerdő, — drága aratógépek beszerzése — s a katonaság igénybevetésével, hanem a baj gyökeres orvoslásával kezdjük.

Kiszövből áll a jövő idényre szükséglenő arató- és cséplő-munkások szerződötése; különösen e körülményre óhajtunk felhívni gazdatisársaink figyelmét.

Kétségtelenül igaz ugyan, hogy vármegyénk gazdaságainak tulnyomó részében, a munkaadó és munkások közötti viszony oly méltányos és határozott szerződéseken alapul, a melyek bárhol is mintául szolgálhatnak; de ne ámsituk

gén és fázott gyapot ruhájában is. A leány pedig az ábrándos lélek mélázó mosolyával ajkán beszélt az ő lelki világról: a fiatal leány misztikus ábrándjairól, melyek angyal szárnyakon repülnek át az életen s csak fényt, virágot, illatot ismernek. És Zsolnának fájt a lelke. Mennyi nemes illúzió, milyen szép ábrándok vannak építve szippedékes alakra. Szegény, — szegény leány! ...

Mikor léérnek a társasághoz, mindenfelől kérdésekkel ostromolják. Aztán a kérés okául felemlitik Zsolna és Eszter kalandját. És Zsolnának újra el kell beszélni, újra hazudni kell.

— Nem lehetett a sziklaerkélyről visszazérni azon az uton, melyen odajutottunk. Le kellett kerülnünk a völgy felé és így csak nagy kerülvél juthatunk a társasághoz.

Eszter észlelte, hogy Zsolnának nehezére esik e hazudás, a melyvel egyedül őt akarta megkimélni a kellemetlen megjegyzésektől. Osztolni akart ebben a hazudozásban is vele s azért vakmerően erősítgette.

— Bizony igaz, ha Zsolna ur nem jön utánam, nem találom rá a gyalog ösvényre, a melyen olyan szerencsés kivezetett börtünömből.

Nem is kételkedtek, hogy így volt, még Eltony is helybenhagyólag bllintott a fejével, de nem köszönte azért meg Zsolna segítségét, hanem magában azt gondolta:

— Hazudnak mind a ketten!

Azt pedig tudta jól, ha férfi és nő között közös titoknak kapcsa van, az már többet jelent a barátság nál.

Nemsokára elhelyezkedtek a kocsikon. Eltony né előbb felvetette Eszterrel kabátját, nehogy a hűvös est megárhasson neki. Zsolna mikor feladta a kabátot, leakarta oldani a kendőt nyakáról, de Eszter kéréleg fordult hozzá:

el magunkat s ne feledjük el azon körülményt sem, hogy akárhány jó hírnévre igényt tartó gazdaságban is, a régi jó idők viszonyaira támaszkodva, a szerződéseik oly hiányosak s oly határozatlanok, hogy vitás kérdések esetén bármikor bekövetkezhetnék a legnagyobb csalmitás.

A törvényhozás a gazdaközöniség rég sürgetett óhajának tett eleget akkor, a midőn közelébb a munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti viszonyok szabályozásáról szóló törvényjavaslatot a Ház asztalára beterjesztette.

Nem vélnék meddő munkát végezni akkor, a midőn a fentemlített törvényjavaslat kivonatát jelen felhívásunkhoz csatolva, gondos áttanulmányozás céljából, gazdatisársaink figyelmébe ajánljuk.

A remélhetőleg rövid időn életbelépő törvényjavaslat a fentirt kérdéseket kivonja az 1876-ik évi cselédtörvény keretéből s igen kimerítően foglalja a kérdés gazdaságpolitikai, magán és büntetőjogi- egy rendőri- és közigazgatási ágazataival.

Nem búcsájtkozhatunk abba, hogy e fontos és rendkívül sürgős kérdés tárgyalásánál, bárkinek is mintaszerződést ajánlanánk; a gazdasági üzem változatossága s a helyi viszonyok lehetnek csak mérvadók az egyes szerződéses megkötésénél; a magasabb vagy alacsonyabb munkabér megállapítása tisztán magánjogi kérdés, mely kizárólag a munkaadó és munkásra tartozik; de hivatásának vél a bizottság eleget tenni akkor, a midőn gazdatisársai figyelmét az alábbiakra sürgösen felhívja, annyival is inkább, miután a fentemlített s a képviselőház földmivelési bizottsága által már november hó 29-én letárgyalt s némi módosítással elfogadott törvényjavaslat III. fejezetének 6. §-a szerint:

"A szerződő felek a törvényben foglaltakkal ellenkező, vagy a szerződési okiratra fel nem vett megállapodásai, a közigazgatási hatóság előtt nem érvényesíthetők."

A munkásokkal megkötendő szerződés terjedjen ki lehető röviden, de a legsekélyebb mozzanatot is felölelő részletességgel, minden néven nevezendő javadalmas- és munkálatokra; legyen annak szövege határozott, szabatos; ugy legyen megszüvegezte, hogy annak egyetlenegy pontját se lehessen félremagyarázni. A szerződés a községi- vagy körjegyzői hivatal előtt a munkaadó vagy megbízottja s a munkások együttes jelenlétében két példányban állítassanak ki s irattassanak alá; a jegyző által

megmagyaráztassanak s az előjáróság által záradékkal látandók el.

Minden egyes munkás igazolvánnyal látandó el, melyet a szerződés megkötésével egyidejűleg a munkaadónak átadni tartozik. A községi vagy körjegyzői hivatal az igazolványok kiadásá körül a leglelkimeretesebb eljárásra utasíttassék; egy és ugyanazon munkásnak két igazolvány semmi szín alatt ki ne adassék; miért is a jegyzőségek a kiadott igazolványokról fegyelmi eljárás terhe mellett nyilvántartást vezetni kötelez'esének.

Az olyan arató és cséplőmunkásoktól, kik cselédkönyvvel is bírnak, a munkaidő tartama alatt a cselédkönyvnek lehetőleg bevandandók s csak a munka teljes bevégeztése után adandók ki; nehogy mint azt sok eset igazolja, a munkás az esetleges gyengébb aratási kilátások miatt egy reá nézve kedvezőbbnek ígérkező szolgálatra, — könyve alapján — cselédképpen elezegődhessék.

A szerződésben világosan meghatározottsák a természetben kiadandó részen kívül négy-péntzért is, a melyet a munkaadó 1200 négyeszőgöles hold kalászos vetemény learatásáért.

Az aratás- és csépléssel kapcsolatos s az ez egyes vidékek szerint lojárás, robot s több efféle elnevezéssel jelölt szolgálmányok, a természetes rétek és mesterséges takarmányok lekasálása és felgyűjtése, a kapás, kereskedelmi és ipari növények megművelése és betakarítása körüli eljárás a legrészletesebben körülírandók; kiterjedjen továbbá a figyelem az esetleg élmezés mikéntjére, az aratók szállítására, ugy az arató rész egybehordása és elszállítására s az aratók vizgel való ellátására; mert mint a tapasztalatok igazolják a kérdések körül is feloldhatnak ki éles surlódások.

Pontosan körülírandó a munkavezetők, vagyis az aratógazdák jogai és kötelezettségei.

A cséplési munkálatok végzésére nagyobb gazdaságokban külön, közép és kisebb terjedelmű gazdaságokban pedig közös munkások alkalmaztatnak. A cséplők szerződötésénél ugyanazon elvek legyenek az irányadók! de arra is

— Ne vegye le!

Magában pedig azt gondolta: Hiszen te kötötted fel és ez a tudat olyan jól esik!

A holdvilág hamar kibukkant a hegyek fölött s a csendes est varázsa rendkívül édes hangulattal töltötte el Eszter szívét. Képzeletében még mindig ott volt a sziklák között, Zsolna karjában, észlelte erős karjainak szorítását, s a fülebe csengett az a lány dallamos férőhang, amint szerelmesen kiálta a nevét: Eszter!

A kocsk mellett sötét alakokként surrantak el az utzáli bokrok és a fák. Mindenki gondolatába merülve hallgatott Eltonyék kocsijában s csak a tüzes vérű paripák patkóinak csattogása hallatszott a köves uton s a hínó halk dübörgése, a mint gyorsan gördült tova a holdfényes országuton.

A társaság mindégy kisebb lett. Egyik másik utnál letért egy-egy fogat. Bucsu üdvözlések hallatszottak mindenfelől, aztán ismét a vágató fogatok egyhangú zaja, a mely mellett olyan jól esett a két szerelmesnek elmerülni.

Egy kisebb társaság még is együtt maradt s betértek pihenőre Eltonyékhoz. Vacsora után Eszter zongorához ült és Zsolna szerető szívének fájdalmas érzésével hallgatta játékát.

Eltony mellé ült az egyik zsölye székbé.

— Beszélni óhajtok Zsolna urral — mondta halkan, de hangja, arca azonnal elárulta hogy ezuttal nagyon komoly beszélni valója van.

— Parancsoljon velem! — szólott Zsolna felrezenve álmodozásából.

— A Doktor ur ma élete kockáztatásá-

val öleiben vitte ki leányomat a szédítő sziklakon át, szorult helyzetéből.

Zsolna elpirult s csodálkozó mozdulatára Eltony nyugodtan folytatta.

— Még van lepetve, hogy ezt honnan tudom? Igen egyszerű! Velem volt látsövem s így közvetlen közelből láthattam mindent, úgy mintha ott lettem volna. — Még sem köszön-tem meg önfelelődozó szivességét, mert előbb egy kérdésre várok férfias és őszinte feleletet. — Szereti ön leányomat? ...

A kérdés ugy volt feltéve s olyan körül-ményekhez csatolva, hogy Zsolna férfias öné-zetében szinte sértve, daczos büszkeséggel vetette hátra a fejét s úgy adta meg a határozott választ.

— Szeretem! — Szeretem a térő komoly érzelmének soha nem színöz érzelmével.

A zongora elnémult Eszter felállt és oda jött Zsolna mellett ülő édes atyjához.

— Jó hogy jössz leányom, — megfogva Eszter kezét, s erősen szemébe nézett, — Zsolna ur éppen most kérte meg kezdetet. Szereted-e?

Eszter majd elszédült a boldogságtól, átölelte édes atyját s a mellén rejtette el arcát. Szégyenkezve sugta:

— Oh édes apa!

— Akarsz-e Zsolna ur felesége lenni? — Ne téj ki a felelet elől, hiszen kettőtöknek boldogsága függ attól, hogy észite légy.

Eszter egy pillanatilag hallgatott, hiszen oly hevesen dobogott a szíve, hogy mindjárt nem tudott szólni. Majd halkan sugta meg a választ, a melyben végtelen boldogság volt kifejezve:

— Igen!

(Folytatása következik.)

kiterjedjen a figyelmünk, hogy az aratást és cseplést közösen végző munkások közül előre kijelöljük névszerint azokat, a kik az aratást avagy a cseplést folytatják. Ezen eljárást sokféle visszalykodásnak elejét veheti.

A cseplésért járásunkban — átlagban — a 26-ik rész vagyis 4% készpénzben pedig naponként 1 frt 50 kr. körüli munkabér fizetetik. Egyes gazdaságokban a cseplésnél teljesített munka a munkások száma arányában lesz javadalmazva óránként körülbelül 8—10 kr-ával. A javadalmazás e módja nincsen ugyan elterjedve, de mint méltányos minesetre figyelmet érdemel.

Igen fontos a jég és más elemi károk eseteire kiterjeszkedni. Vajjon az arató rész együttesen avagy külön biztosítottatik-e, avagy jég elleni biztosítás egyáltalában nem történik. Ha igen, ugy tartoznak-e a munkások a megfelelő összeg kifizetéséhez hozzájárulni, vagy pedig ezt egészben a munkaadó viseli; mind oly fontos kérdések, melyeknek határozott szabályozása igen-igen sok kellemetlenség és anyagi károsodástól menthetik meg a saját érdekét ismerő és körültekintő gazdákat.

Mi, kik népünk józan szokásait, gondolkodás módját, de egyuttal a felbújtott tömeg furfangját is ismerjük, kellő óvatosságra intjük gazdátársainkat. A föld népe megyénkben szerencsére még nincs annyira megmértelyezve, hogy félrevezetni hagyja magát, ha tisztességes megélhetést, munkája után, kellőleg biztosítva látja; de akkor is csak azon esetben, ha maga szerez meggyőződést arról, hogy ez csakugyan így van és nem máskép.

Nemzeti fejlődésünk és létünk alapja a földművelés!

Nekünk gazdáknak, kik a földbirtok jövődelmének bizonytalansága s anyagi erőnk folytonos kockázatása mellett, szellemi tudásunk és szorgalmunkat visszük a létérti küzdelembe, nemcsak saját magunk, de szeretetünk hajánk felvirágzása érdekében kell minden lehető elkövetni.

Fejérvármegye földbirtokosai járjanak elő a jó példával s akkor hisszük, hogy szavunk nem lesz a puszttában kiáltó szava!!

Végül különös figyelmébe ajánljuk gazdátársainknak a munkás osztállyal való méltányos és emberies bánásmódot. — Adjuk meg mindenkinek megérdemelt munkadíját. A bizalom mindig bizalmat szül! Szolgáltassuk ki a munkadíjat a legpontosabban; adjunk egészséges és megfelelő élelmezést; s akkor nem kételkedünk, hogy a mozgalmat megszüntethetjük.

Kelt Székesfejérvárott. a járási mezőgazdasági bizottságnak 1897. évi november 29-én és folytatva decz. hó 4-én tartott üléséből.

Kálmán Vincze,
főszolgabíró, — elnök.

Ki a büntárs?

A Weisz Gábor féle bélyeg-manipuláció nagyban foglalkoztatja még ma is a közvéleményt. Mindenki nagy érdeklődéssel kutatja a büntársat, mert az nem csak a vizsgálóbíró előtt, de a közvélemény előtt is bizonyos, hogy valaki Weisz Gáborral szövetkezett, valaki, a ki értékesítette az eliskasztott bélyegeket.

Ujabb értesüléseink szerint dr. Krausz Zsigmond ellen mind jobban szaporodik a vizsgálat kezeiben a terhelő bizonyíték.

Az a védekezés, mintha Weisz Gáborral ellenséges viszonyban állott volna s hogy annak vallomása boszu műve, — már teljesen megdőntöttnek tekintendő. A hivatkozott per óta, a melyben Krausz dr. Weiszot végrehajtatta s ezáltal a gyűlölködésre okot adott, — Krausz Zsigmond dr. Weisz Gábor-t is képviselte egy ügyben! Már pedig azt senki sem hiszi, hogy Weisz Gábor, Krausz képviselőségét vette volna igénybe, ha vele ellenséges viszonyban állott volna.

De megdőnti ezt az a másik körülmény

is, hogy nem csak a törvényszéknél, de a járás-bírósnágnál eszközölt vizsgálat alkalmával is találtak lenyalt bélyeges aktákat — s ez is csak szerencsétlen véletlen (?) — szintén *kizárólag Krausz Zsigmond dr. beadványain!* Talán ez mégsem lehet Weisz Gábor bosszumüve?

A járásbírósnágnál történt meg Krausz Zsigmonddal az az eset, hogy egy jegyzőkönyvre hasztalan igyekezett felragasztani a bélyeget, mindég leesett, végre is a hivatalnokoktól kért ragasztót, a melylyel azt felpepecselte.

Az egyik bíró, egy ügyvéddel együtt szintén tanui voltak egy ilyen esetnek, midőn a Krausz dr. által a jegyzőkönyvre felragasztani szándékolt bélyeg három ízben is leesett.

Ezzel szemben beigazoltott az is, hogy Krausz dr. beadványait kivéve egyetlen helybeli ügyvéd beadványán sem található lenyalt bélyeg!

A másik állítólagos büntárs Krausz Verona a kegyencz trafikosnő szintén bajba jutott. Az adóhivatáshoz becserélés végett visszaküldött egy tíz forintos bélyeget, a melyet azonban gyanusnak találtak s a vizsgáló bíróhoz juttatták.

Érdekes, hogy magára a sikkasztásra miként jöttek rá.

A törvényszéknél egy aktát szereltek fel s akkor látták, hogy az egyik beadványon levő 10 frtos bélyeg nincs keresztül ütve. Másnap pedig nagy meglepetésre azt tapasztalták, hogy a 10 forintos bélyeg helyén két átütött 5 forintos bélyeg van.

Állítólag a vizsgáló bíró előtt ismeretes már ennek az eltűnt 10 frtos bélyegnek egész biográfiája, s az egy és ugyanaz azzal a bélyeggel, a melyet Krausz Verona az adóhivatálnál becserélt!

Tömöry József vizsgáló bíró valósággal ambicióval dolgozhat ebben az ügyben, és valóban remek munkát fog végezni, ha a raffinált ügyben világosságot fog deríteni. Azt azonban már ma jelezhetjük, hogy a közvélemény Krausz dr. és Krausz Veronával szemben csak az esetben fogja tisztázottnak tekinteni ez ügyet, ha a büntárs személyükön kívül meg lesz található!

Ez ügygyel kapcsolatosan ma a következő levelet kaptuk:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Becses lapjának szombati számában a Weisz Gábor-féle bélyegsikkasztásról írt cikkben nagy meglepetésemre azt olvasom, hogy én tanu volnék arra, mintha Weisz Gábor több ízben kifejezte volna ellenséges érzületét dr. Krausz Zsigmond ügyvéd ur irányában. Sziveskedjék t. Szerkesztő ur a valóságnak megfelelően tudomásul venni azt, hogy én ezen két ur viszonyát nem ismerem és az ellenséges gyűlölködésükről is csak dr. Krausz Zsigmond ur elbeszélése utján szereztem tudomást, kivel mindössze, mióta ismerem, háromszor beszéltem.

Székesfejérvár, 1897. december 7-én.

Vagyok a tek. Szerkesztő urnak tisztelője:

Lurja Aladár,

a „Székesfehérvár és Vidéke“
belmunkatársa.

Rendkívül meglepő reánk nézve, hogy a Krausz Zsigmond által előttünk hivatolt tanu Lurja ur ilyen kerekén megtagadja, hogy ez ügyben bármi tudomása lenne azonkívül, amit magától a vádolt féltől Krausz Zsigmond dr-tól tud. — Hiszen ilyen formán reánk is hivatkozhatnánk, mint tanura, mert hiszen előttünk is érélyesen hangsúlyozta, hogy mennyire gyűlölte őt Weisz Gábor!

Hogy azonban e törekvése, hogy a sajtó jóhízemőségét így félrevezetni s valótlan dolgok

állításával a gyanut magáról elhárítani, igyekezett, — minő kifejezéssel jelezhető, — ettől most tartózkodunk, mivel ily súlyos gyanu alatt álló egyénnel szemben nem akarunk olyannak látszani, mint a kik e helyzettel vádlott rovására visszáznak. A közvélemény maga is megtalálja ez eljárás minősítésére a megfelelő kifejezést.

Hogy ez mennyire nem lesz hízegő Krauszra arról számoljon be saját lelkiismerete.

A mi ügyünk.

Arra a nyílt levélre, melyet lapunk szerkesztője Nagy Ignác városi bizottsági tag urhoz intézett, ma választ kaptunk, a melyet egész terjedelmében közlünk:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Fiam ma estenden hozta a „Fejérmegyei Napló“ Deczember 1-én megjelent példányát, ebből értesültem az abban hozzám intézett „nyílt levélről“ melyre válaszolom:

A november 29-én megtartott közgyűlésen ezeket mondottam: „Nem volt szándékom felszólalni, de mivel Kovács István bizottsági tag ur már háromszor hangoztatja saját buzgósiságát, a vizsgáló-bizottság többi tagjai pedig közönynyel, a vizsgálódokra meg nem jelenéssel vádolja, — lemondásának egyik okául ezt hozza; majd személy s tapasztalataiból levont meggyőződéssel érvel mind tovább, sőt következetesen avval fenyeget, hogy ama vizsgálat még 4-5 évig is eltart; — elmondom én is a közgyűlés előtt saját tapasztalataimból levont egyéni meggyőződésemet.“

Farkasy Dezso lemondása folytán választattam én be ezen vizsgáló-bizottság tagjai sorába a május havi közgyűlésen; azóta egyetlen eset fordult elő, midőn Kovács István elnök meghívására csupán én és ő jelentünk meg a kitűzött 2 órára, de mivel kettőnkét elégtelennek tartott a vizsgálat teljesítésére, három órákor távoztunk.

A többi alkalomkor kellő számban jelentünk meg és folyt a vizsgálat délután 2 órától 3 1/2 vagy 4 óráig — rendszeren, míg egy év csomó átkutatva nem lett. Kovács elnök ur ezt mindig elégségesnek tartotta egy alkalomra; — az ilyen alkalmak hetenként vagy kéthetenként egyszer voltak. Azért jelenttem ki a június végén vagy július elején — tudtommal tartott utolsó vizsgálatkor: igazolva látom a májusi közgyűlésen tett indítványom jogosultságát, hogy ne 10, hanem 60 tagu bizottság küldessék ki, mely 3-3 tagu 20 csoportba osztassék be, mindegyik csoportban legyen egy az ügykezeléshez értő szakember, egy a számvitelben jártas kereskedő vagy iparos és a nyilvános ellenőrzés közegeként egy földmives bizottsági tag; ezen 20 csoport ossza fel a vizsgálat tárgyát és akkor kellő érélytel-kitartással egy hónap alatt befejezhető lenne az ügykezelés minden ágára kiterjesztett vizsgálat, a bizottságba beváltzott tagoknak nem kellene rettegni 4-5 évre jósolt terhes és kellemetlen foglalkozástól. Így azonban csakugyan ugy tűnik fel, mintha c-ak a sajtó napi hireinek táplálására működnék, holott az én meggyőződésem szerint: a nagy közönség mielőbb megnyugtatósa, a felizgatótt kedélyek lecsillapítása, egyben a hibák, esetleges visszaélések, vagy bünök gyors felderítése a cél, mi végből kikülvde lettünk, hogy a felfedezhető károk megtérítése is sikeresíthető legyen, a bünösök pedig bünhődjenek, ellenben az írtatlanokról pedig eloszlatva a gyanu árnyéka.“

„Ezen kijelentésem után — az én tudtommal — több vizsgálat nem tartatott, azért — saját dolgaival is el lévően foglalva — azon véleményben voltam: a főkapitány állását elmozdítottam — lecsillapultak az igazlak, a rendőrségnél a vizsgálat nagyjából befejezve lett — az egész város közönségének nyugalmát tovább zaklatni nem kívánják; — de most midén azt tapasztalom, hogy időnként előrangatható rémnek tartogatva lesz ez a vizsgálat s még mindig 4-5 évre terjedőnek mondja

és jósója Kovács István ur a vizsgálatra ki-
küldött bizottság elnöke, — én a vizsgálatnak
gyors lefolytatását sürgetem, Kovács István
urnak a vizsgáló bizottság elnöki tiszteréről le-
mondását kívánatosnak tartom és elfogadom.

Ezen felszólalásom után Tóth Arthur
barátom jött mellém s azt kérdezte tőlem:
melyik lapra szeltem, mire kijelenttem: én
ugy tudom Kovács István a „Fejérmegyei
Napló“-val áll összeköttetésben. — Tóth Arthur
személyesen folyt be a vizsgálatoknál.

Egyéb mondandóm ezen ügyben nincs, —
ennek kérek helyet becses lapjában és maradok
Székesfejérvár, 1897. decz. 5-én.

hafafias üdvözlettel
Nagy Ignác.

A mint e levélből kitűnik, Nagy Ignác
ügyvéd ur Tóth Arthur szerkesztő urnak pusztán
arra az esetre támaszkodva fejezte ki gya-
nusítását, hogy Kovács István biz. tag urat
összeköttetésben állónak gondolta a *Fejérmegyei
Naplóval*.

Nehezen értjük ugyan meg, hogy ebből
miképpen lehetett arra következtetni, hogy a
vizsgáló bizottság kizárólag azért működik,
hogy a Fejérmegyei Naplónak meg legyen a
maga anyaga? Nagy Ignác városi bizottsági
tag ur ismert komolyságtól és lelkiismeretes-
ségtől jogosan el lehetett volna várni, hogy a
közgyűlés természeténél fogva és a vizsgáló
bizottságot éppen úgy mint a lapunkat súlyosan
érintő vádat ilyen gyönge alapon álló követ-
keztetésre nem építi.

Megakartuk azonban világítani egészen ezt
a kérdést, s éppen ez okból Nagy Ignác ur
levelét eljuttattuk Kovács István vár. biz. tag
urhoz, azzal a levélbeni kéréssel, hogy legyen
kegyes Nagy Ignác városi biz. tag ur levelére
vonatkozólag megtenni észrevételeit.

Kovács István úrtól a következő választ
kaptuk:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Nagy Ignác b. tag ur fenti nyilatkoza-
tára válaszul: mikép a közgyűlésen általam
mondottak a valóságnak teljesen megfelelnek,
— de sajnálom — perrendi bizonyítékaim nin-
csenek, szavahihetőségem tekintetében tehát
csak a közvéleményre kell fellebbeznem.

Nem hetenkint, vagy kéthetenkint, de he-
tenkint kétszer is hívtam össze ülést, de erre
május végétől november 1-ig kötelezve nem
éreztem magamat, mert mikép a Székesfejérvári
Hírlap f. évi május 5-diki 54. számában meg-
jelent közlemény igazolja, én a közgyűlésen
határozottan kijelenttem, hogy az érintett
időközben a vizsgálatnál közre nem működ-
hettek, a vizsgálatban részt nem vehettek; ne-
hány tehát mulasztással vádoljanak és a vizsgálat
szüneteljen, kötelességemnek tartottam f. évi
november 16-án lemondásomat írásban benyúj-
tani, engemet tehát legfeljebb 16 napi mulasztás
terhelhetne, a mit viszonyaimmal olyképp tud-
nék indokolni, hogy még Nagy Ignác b. tag
ur is felmentene.

Egyébként kijelentem, hogy a vizsgálat
keretében felvett anyagból én a „Fejérmegyei
Napló“ részére egy betűt sem szolgáltattam ki,
és pedig sem közvetve, sem közvetlenül; —
egyetlen, a vizsgálat keretében nem is tartozó
Rohrmüller-féle árvaügyben adtam a szerkesztő
urnak szóbeli felvilágosítást, melyet becses
lapjában csak igen röviden érintett, de a mely
közleményt éppen az érdekeltek hatósági közeg
nekem is köszönt.

Nekem a „Fejérmegyei Napló“-val semmi-
féle összeköttetésem nincs és a vizsgálat alatt
nem volt, sőt az igen tisztelt szerkesztő urat

f. é. ápril végéig nem is ismertem, ekkor azon-
ban becses látogatásával megtisztelt, melyet
kötelességem volt viszonzni, s habár a köl-
csönös személyes ismeretségen túl viszonyunk
nem terjed, mégis lelki gyönyörrel gondolok
vissza első találkozásunkra, s változatlan igaz
tisztelője voltam és vagyok jellemerős érin-
tetlen személyének és sajtóügyi azon munkás-
ságának, mely az igazságot védelmezi.

Székesfejérvár, 1897. decz. 6-án.

Kovács István,
v. b. tag.

E levél után, melyből kétségtelenül kitű-
nik, hogy Nagy Ignác ur milyen igaz alap
nélkül vádolta lapunkat, — feleslegesnek tart-
juk ez ügygel tovább is foglalkozni, miután
mindenki meggyőződhet arról, a mit nyílt leve-
lünkben írtunk, hogy mi a vizsgáló-bizottság
munkálatainak eredményét lapunkban nemcsak
fel nem használtuk, hanem arról legnagyobb
részben tudomásul sem birtunk.

Reméljük ennek alapján, hogy Nagy Ignác
ügyvéd ur a jövőben óvatosabb lesz kijelenté-
éseiben!!

H I R E K.

— **Az első részvényesek!** A Székes-
fejérvárott építendő központi katolikus
egyleti ház építésére a következők jegyez-
tek részvényeket: Mélt. és ft. *Prifach József*
praelatus nagyrépost ur 30 drb. = 3000 ft.
Nagys. és ft. *Krentz Ignác* kanonok ur 10
drb. = 1000 ft. Nagys. és ft. *Szabolics Jenő*
kanonok ur 5 drb. = 500 ft. Nagys. és ft.
Grenspurger István belv. apát-plebános ur
5 drb. = 500 ft. Ft. *Schultz István* lángi
plebános ur 1 drb. = 100 ft. Nt. *Latics György*
belvárosi káplán ur 1 drb. = 100 ft. Nt. *Chay Antal*
hitoktató ur 1 drb. = 100 ft. Ft. Dr. *Klants György*
theol. tanár, szentszéki jegyző 3 drb. = 300 ft.
Nt. *Streit Ferenc* püspöki szertartó 1 drb. = 100 ft.
Összesen: *5700 ft.* Vivant sequentes!!

— **Az „Oltáregyesület“** első szts. miseje
december 5-én d. e. 10 órakor tartott a szent-
kítéssel a szemináriumi templomban. A sz.
misét *Szabolics Jenő* kanonok mondotta, a ki
evangelium után az oltártól buzditó beszédet
intézett a hallgatósághoz. Jóleső örömmel je-
lelhetjük, hogy a sz. misén feltűnő szép szá-
mú voltak jelen az egyesületi tagok s az az
igazi buzgóság a mit látunk a legnagyobb
reményünk tölti el szívünket. Jézus nevében
csak előre!

— **Felolvasások.** A szefjérvári kath. le-
gényegylet e hó 5-én este 8 órakor tartotta meg
második felolvasó estélyét, mely igen jól sikerült.
A közönség zsufolóság megtöltötte az egylet helyi-
ségét és a szereplők is kitéttek magukért. Először
Chay Antal lépett a felolvasó asztalhoz és „a
vallás pénzértéke“ czimmel igen praktikus előadást
tartott. Életből merített példákkal igazolta,
hogy a vallás mindig öre volt a tulajdonjognak
és minden igazságos és szükséges földi érdek-
nek. Utána *Bertha Ferencz* r. tag kellemes han-
gon szóló énekel. Majd *Kiss Arisztid* „közmon-
dások eredete“ czimrel jőzű humorral mindvé-
gig szép felolvasást tartott. A közönség tetszé-
senek több ízben adott kifejezést. Ezután *Nehr János*
r. tag lépett elő és a nála megszokott könnyedséggel
a tisztas ipart dicsőítette. Ugy látszik, hogy ő nemcsak
a műszövészethez ért, hanem fáradhatatlan az egyleti
működésben is. Vagy negyven iparágat sorolt fel
hamarjában az ő énekeiben, melyek a kath. legény-egylet-
ben mind oltalomra találhatnak. A felhangzó taps
után számos mutatványt produkált, ezek között
egy szép virág csokrot is, mely az egylet ja-

vára hirsorsoltatt. Már tízre járt az idő, mikor
a „fel füg!“ czimű ének felhangzott, jelezve,
hogy a kellemes estély véget ért, *Latics György*
alelnök erre, mind a közönségnek, mind a sze-
replőknek köszönetet mondott s buzditván őket
továbbra is a nemes eszme felkarolására.

— **Zászlószentelés.** F. hó 6-én vasárnap
fényes ünnepélyvel szenteltetett fel Lovas-
berényben azon díszes zászló, melyet gróf
Czirák Antalné az iskolás leányok számára
készíttetett. A szentelési szertartást *Kriszány*
János cz. kanonok, ker. esperes végezte, *Krécsy*
Károly lovasberényi, *Schier József* pátkai és
Kolonicz Károly nadapi plébánosok segédlete
mellett. A zászlóanyai tisztet, a kis kedvelt
grófkisasszony: *Czirák Mari* teljesíté. A szent-
beszédet ugyancsak a ker. esperes tartá, ékes
szavakkal fejtegetve az ünnep jelentőségét és
megköszönve a grófnénak kegyes ajándékát. Az
egész ájtatosságon részt vett a *Czirák* grófi
család, példás buzgósággal. Az ünnepély után
a papság a grófi kastélyba volt hivatalos
ebédre, hol felköszöntőt mondak gróf *Czirák*
Antal a papságra, *Kriszány János* esperes a
grófi családra, *Krécsy Károly* plébános pedig a
zászlóanyára.

— **A kath. körök.** A külvárosi katolikus
körökben a felolvasások sorrendje a következő:
folyó hó 9-én este fél 6 órakor a tóvárosban:
Németh Ödön. Folyó hó 12-én este fél 6 órakor
a palotavárosban: *Kiss Arisztid*; a vizváros-
ban: *Szalay József*; a felsővárosban: *Almássy*
Ferenc. Együttal külön értesítés helyett tudatja
a felolvasást rendező bizottság, hogy a tél
folyamán minden katolikus fiók-körben vasár-
nap este fél 6 órakor felolvasás tartatik, kivéve
a tóvárosi katolikus kört, hol csütörtöki napon
rendeztetnek felolvasások. — F. hó 12-én ugyan-
csak a kath. legény-egyletben este 8 órakor
felolvasnak: *Kéri Ferencz* és *Bogárdy Antal*.
A t. közönség ezuton is meghivatik. — A lovas-
berényi katolikus körben a fallós felolvasá-
sokat az adventi szent időszakban: *Krécsy Károly*
plebános és *Házy Alajos ny.* plebános tartják.

— **Szünik a toroklob.** Több közönségben
az őszi hűvös idő beálltával szórványosan és
járványszerűleg is pusztított főleg a gyerme-
kek között a toroklob. Ma azonban megnyúj-
tató értesülést vettünk levelezőinktől. *Onódd*
közönségben, hol az iskolákat is bezárták, már a
járvány megszűnt s az alispán az iskolákat is-
mét kinyitatta.

— **Egyleti hírek.** A székesfejérvári jó-
tékony műegylet választmányja f. é. december
4-én *Szőgyény-Marich Julia* vőnők elnökle
alatt ülést tartott. Elhatározatott, hogy a be-
következő karácsonyi ünnepek alkalmából a
jelentkező szegények milyen mérvben és mi-
kép részesítenek az egylet által segélyben.
Az egylet által évenként rendezni szokott tárgy-
sorsolás 1898. évi február 20-án d. u. 3 óra
tüzetett ki. Az elköltözés és elhalálozás foly-
tán kilépett tagok nevei töröltettek, több új
tag pedig felvétetett az egyleti tagok sorába.
A választmány által még több folyó ügy in-
tézett el, ezután pénztárnok betervesztette az
egylet által novemberi negyedre kiosztott se-
gélyekre felvett szegény között 523 ft-osatott
ki, 86 szegény pedig 189 ft rendkívüli segélyben
részesítetett.

— **Rendkívüli közgyűlés.** Fejérmegye
törvényhatósági bizottsága folyó hó 13-án d. e.
10 órakor a vármegyehez disztermében rend-
kívüli közgyűlést tart *Fiáth Pál* főispán
elnökle mellett. A tárgysorozat 169 pontból áll,
a főbbek a következők: A közigazgatási
bizottságból kilépő 5 tag *Tallian Vilmos*, *Sáics*
Sándor, *Molnár Béla*, *Sáics Andor* és *Vertessy*
József helyének választás utján leendő betöl-
tése. Az igazolási választmánynak 1898. évre
leendő megalakítása. A borellenőrző bizottságok
megalakítása. A vármegye alispánja a f. évi
szeptember és október havi pénztár vizsgálati

jegyzőkönyvet bemutatja. A vármegye alispánja az ország kiállítás alkalmából a vármegye közönsége részére küldött érmet és díszoklevelet bemutatja. Szabolcsvármegye közönségének átirata a Felügyelőség felől szóló közbeszerzés módjaitól. Zólyomvármegye közönsége az 1848. évi nagy jelentőségű események félszázados évfordulója alkalmával teendő intézkedések tárgyában országgyűlési képviselőházához intézett feliratát pártolás végett megküldi. Az országos nemzeti szövetség egy a sz. Gellért-hegyen állítandó „Pantheon” tárgyában szerkesztett emlékiratát megküldi. Az állandó választmány véleményes előterjesztésével bemutatja. *Csalai Kégl György* kórházi alapítványára vonatkozólag teendő intézkedése. Alispáni előterjesztés a gőzferőtlenítő gépek beszerzésére vonatkozólag. Kereskedelmiügyi miniszteri leirat az önálló mérnöki hivatalra vonatkozólag. A vármegyei tisztikar kérvénye drágasági pótlék iránt. A lovasszerényi önálló árvaegylet 1896. évi számadása. Czece község képviselőtestületének új vásártér beszerzésére vonatkozó határozata. Moór község képviselőtestületének új tűzoltó szertár és őrtorony felállítására vonatkozó határozata. Moór községnek a községhez kibővítésre vonatkozó határozata. Csurgó községnek a hitfelekezeti tanítók nyugdíjalapba fizetendő járuléka átállására vonatkozó határozata. Moór községnek a községhez kibővítésre vonatkozó határozata. Csurgó községnek a hitfelekezeti tanítók nyugdíjalapba fizetendő járuléka átállására vonatkozó határozata. Moór községnek a községhez kibővítésre vonatkozó határozata. Sárosd község képviselőtestületének határozata iskola-építés tárgyában. Szt. Ágota önálló községi jellegének fenntartási esetleg megszüntetési kérdése. A gánthi községi jegyző választás elleni panasz. Moór Kőny Károly nemesi oklevele kihirdetés végett bemutatja. A jegyzői nyugdíj-választmány előterjesztése, a más vármegyei szolgálatába átlépett jegyzői nyugdíj igényének kölcsönös megállapítása iránt. A központi bányászati intézetnek kérvénye 600 frt évi segély iránt. 48 község jövő évi költségvetése, továbbá 23 község pénztári számadása.

— **Öngyilkosság.** Levelezőnk írja, hogy *Bicske* községben *Boosor Gergely* folyó hó 1-én a *Fuchoffer*-féle malom gerdőjára felakasztotta magát. Mire észrevették, már meghalt. — Tették oka valószínűleg gyógyíthatlan betegség.

A Mikulás.

A mesebeli, hosszszakú jó Mikulás vasárnap éjjelen végig reptelt az utcákon s két kézzel szórta az ablakokon be az áldást, az ajándékokat. A gyermekesereg mosolygó arczak álmodik s egy kérdés zavarog át álmán: Mit hoz a jó öreg Mikulás?...

A szép mama s bájos leánya összesugnak. Az apróságoknak ámitására főzik a terveket, miként hitessék el velők, hogy léteznek, hogy itt járt a Mikulás. Hiszen oly boldog a gyermek szívének álma, oly fel-emelő naiv hite s csalódása, hogy igyekszünk őket, a míg lehet megtartani a csalódásban. Boldogok, a míg elhitetjük velük, hogy van Kriszkindli és él a Mikulás!

És a tervezgetés közben anya s leány között kacagó tréfának vidám eszméje merül fel.

— Igen, de hogyan? — sugnak össze.

Ah! ott a jó Néni, majd az tanácsol valamit! Kevéssel utóbb már hárman szövik az összeesküvést s a Néni valóban tud jó tanácsot adni.

— Estére elmegy a színházba, s míg szellőztetik a szobákat a cselédeleány belopja majd az ablakon a Mikulás ajándékát.

A terv jó s kaczagnak rajta az összeesküvők. Milyen nagyszerű lesz majd meglepi, felültetik!

Hogy alkony borult a város fölé, majd hiba történt a tervben. Mikor a szép mama és bájos leánya a Nénihez mennek az utolsó konferenciára, véletlenül éppen ott találják a megtérfélendő agglegényt, a ki a Néni beteg fiát jó meglátogatni s a ki szintén részves az összeesküvést. No, de nem baj! Ilyen kedves társaság biztosabban leköti a színháznál s a tréfa annál sikeresebben hajtható végre.

És valóban a társalgás fonala szövődik erősen. A tárgy, a mire áttérnek nagyon komoly. A bájos gyermek leány, a kit az ember legjobban habkönyű féhérruhában szeretne látni, illuzionban, a mely leg-

jobb megfelel kedélyvilágának; a szép leány, a ki nek arcán az élet rózsái virulnak, szemében a megelégedettség ragyog, — ez a szép leány csodálatosan komolyan beszél arról, hogy apáca lesz.

— Én is barát szeretnék lenni! — mondja az agglegény. — Ha látom az önző világnak harczát, mely lábbal tiporja az ember eszményeit, szeretnék kimenekülni ebből a harczból, új világot keresek e világnak közepén. És hol találhatnám fel máshol mint a zárda csöndjében? — De ha én így gondolkodom ez érhető, de hogy egy fiatal leány a kire eddig csak napsugaras fényt árasztott az élet, hogy az is a világból menekülni akar, ezt nem értem!

— És mégis úgy van — mondotta a szép leány — e gondolatok, komolyan foglalkozom.

— A zárda csöndje sok fájdalmat eltakar, a lemondás tudatában nyugalom van és béke. De ehhez a csendhez hozzá kell formálódni, nevelődnie kell a lelünknek s a lemondásnak okkal kell bírnia, hogy valóban nyugalom és béke járjon nyomában. A ki úgy nevelődött s e vágy hozzá tapadt gyermekkorától lelkéhez; a ki nagy szerencsétlenség ért a világban s aki nagyot vétkezett, annak megnyugodni, vezekelni egyedül oázis a zárda. A kinek nincs családj a meghasonlottan áll a világnak közepén, — azoknak egyedüli részpartja a zárda csöndje. De a ki tudott örülni a világi életnek, a ki nagy csapás le nem sujtott, a ki bűn nem terhelt s halálos családós nem ért, — mit keresne az a zárda falai között?

S míg a társalgás, mely nyomokat hagyva a lélekben folyik tovább e komoly mederben, a sötét utcán, a nyitott ablakon át leteszi ajándékát mosolygva a Mikulás!

Az agglegény lakásában a szolgáló folgyujtja a nagy lámpát, mely erős fényt áraszt maga körül, aztán mosolygva nézegeti az apró csecsebecsét, a színes szallagos apróságokat, a miket a Mikulás hozott. Nem tudja mivégy legyen velők, hiszen olyan idegen vendégek ez apróságok e komor lakásban, hogy azoknak helyet találni is nehéz. Miközben megjön gazdája, mosolygva teszi elébe a sok csecsebecsét.

A Mikulás hozta! — Hogy beakartam zárni szellőztetés után az ablakokat, a hálószoba ablak parkányán találtam ezeket.

Mikor magára marad, mosolygva nézi az érdekes meglepetést.

Egy porcelán csipő világos kék szalaggal, préselt máslival (valószínűleg idealizált papucs!) az egyik. Benne selyem papír között színes cukorkák és egy fiatal füzűből fonott kis korbács, melynek keskeny piros szallagból kötött másliján ráírva: **VEDD MELTÓ JUTALMAT.**

Vajjon melyik hát a méltó jutalom? A korbács? — A cukorkák? — Vagy talán a papucs? Együtt vannak mind s így nem tudja elgondolni, hogy a szellemes Mikulás melyiket tartotta méltó jutalomnak?

Egy kis arany pillangó-szárnyu angyal, két szívet tart a kezében. Lábai előtt egy cizilinder — benne keskeny papír szelet, melyre szép női vonásokkal és nem reszkető ákombák betűkkel, a mint az ember a vén Mikulástól várna, ez az idézet: „*Gombház, ha leszakad less más!*”

De van-e gombház, a mely leszakadhat? — s ha van, — hátha nem szakad le?

És mert a Mikulás sok mindenre gondolt egy levélboríték is van a többi között! Finom elefántcsont papír, a mely kellemes illatot áraszt maga körül bizonyítékul annak, hogy a vén Mikulásnak csodálatosan előkelő, női izlése van.

A borítékból először egy kemény kartonlap kerül elő, melyen mint valami címer, egy tündöklő elő két aranyos nyílal átöltő szív, melyek meglehetősen hatalmas lángokban égnek. Alatta ez a figyelmeztetés: „Míg a szökét szorongatod A barnákat elszalasztod.”

Hol a szöke? — A szoba csendes, egyhangu, — üres az egész lakás, a szolgáló is nyugodni tért. Milyen guny! — Az agglegény szökeje! Hol van? Elszalasztott barnák vannak sokan. Elszaladtak mellette mind, nem tudott megfogni egyet sem. Nem azért, mert a szöke lefoglalta, hanem mert a barnákat foglalták le mások. Ah! — a Mikulás tud gunyolódni.

Végül még egy kis kép kerül elő kaczagató befejezésül az egészek. Két kis macska alakja, a mint csizmokodva hajtyák össze fejüket.

Az agglegény úgy érzi magát egy pillanatra,

mintha tavasz volna körülötte, a fiatal kedélyvilágnak vidám tavasza. — De aztán körülveszi az egyedülleti tudata, s az unalmas csendben csak a nagy lámpa sercsegő zaja s a kályha tűzének halk lobogása hangzik.

Igen! — egy-két emlékekkel többje lesz, a melyeken majd elmerenghet. Ez is csak egy jó tréfa volt!

A bájos leánya a vidám családi körben a kacagó kis testvérek között talán ugyanaz időben mosolygva hajol közelebb a szép mamához és sugva kérdi: — Vajjon mit fog majd mondani?

Azt: hogy az életben nincs szomorubb a magánynál; azt: hogy akkor vagyunk igazán vesztesek, a midőn elszűnt fejünk felett az illúziók világa, s szívünk megőregedve az ész uralma alá jutott; — azt: hogy akkor vagyunk a legszerencsétlenebbek, mikor már többé nem csalódhatunk!...

És a havas szakálu öreg ember derült arccal száll át a város fölött és szórja két marokkal be az ablakokon az áldást és ajándékot örömeire a mosolygó arcú gyermekeknek, a kik még tudják magukat illúziókban ringatni, a kik olyan sokban hisznek és olyan sokban csalódhatnak!...

Dsinn.

Irodalom és Művészet.

Cox György. Görög regék. Fordította *Komáromy Lajos*. Fiaitoknak és öregeknek képzelete kevés könyvön mulat el oly szívesen, mint azokon, a melyek a görög mythologia ragyogó világát varázsolják elének. A gyermekkorát élő nép regéiben, mythoszaiban az egész emberiségnek a csudához, a természet fölötti dolgokhoz való nagy vonzódását ismerjük meg s nem csupán egy nép hitrege világát. A görög nép képzelete minden népénél szebben alkotta ezt meg. Felfogásuk szerint a természet a maga erőfélére csodás megnyilatkozásában, a lég és a tenger s ezek nem lehetnek holt, életnélkülváló alakokkal tele. A teremtés mindenüvé életet lehel, ott magasabb lények emberek módjára élnek, gondolkoznak, éreznek és cselekszenek, csak hogy a mi véges tudásunk határán kívül vannak ezek a dolgok. A görög mythologia ez alakokhoz, természet fölötti lényekhez történeteket fűz és ezeket mondja el nekünk oly ritka szépen Cox György immár második magyar kiadásban megjelent könyve. Nem a tudós száraz fejtegetése ezek; szépen, kedvesen elbeszéli történetek, melyek képzeletünkben egyhamar el nem mosódnak. A most megjelent második kiadásba 90 kép tett a kiadó, a melyek csaknem valamennyien archaeologiai minták után készült eredeti minták és metszetek, melyek bizonyára nagy áldozatokat igényeltek. A könyvet a *Franklin-Társulat* a szokott csínyal állította ki. Ára 3 frt. Színes vászonkötésben 3 frt 50 kr.

A regelő tulipán A legkisebb 8—11 éves gyermeknép számára, csak nagy ritkán jelenik meg valamely jóiraváló mesés könyv. A legtöbbje idegenből ideszakadt képes könyv, melyhez aztán a kiadó magyar szöveget irat. *Bodrögi Lajos* könyve a gyermekvilágnak régi kedves olvasmánya, hiszen már *negyedik* kiadása az, mely az imént *Kardos Pál* átdolgozásában a *Franklin-Társulat* kiadásában megjelent. Tele van ez a könyv kedves, naiv hangulattal és azokkal a gyönyörűségek mesékkel, melyek a gyermek képzeletét oly tanulságosan népesítik be. Ez a kiadás is kétségtelenül hamarosan el fog kelni. A színes borítékba kötött, sok képpel gazdag könyv ára 1 forint 40 kr.

Diákélet Angolországban. Irta *Laurie A.*, fordította *Hegedűs Pál*. Ifjusági irodalmunk pár év óta örvendetes módon fejlődött. Hazai írónk legkiválóbbjai szívesen dolgoznak az ifjuság számára és a külföldi hasznos és jó könyvek sorra megjelennek nyelvünkön. Laurie ifjusági regénye ezek közül való. Egy fiatal diákélet rajza ez, az angol nevelési mód helyes és mindenekfelett jellemképző módjának feltüntetéseivel. Mily eszközökkel kell legyőznie a serdülő ifjunak magával született gyengéit. Leszoknia hibáiról és a tetszet, lelket nem rendszabályokkal idomítani, hanem a természet egyenes fejlődésirenetét követve fejleszteni; ime ez van megírva

ebben a könyvben. Olvasván e csinos kerethe foglalt történetet, a didaktikus rész észrevétel nélkül lesz a fiatal elme kincsévé és pedig gyönyörkúddal megszerzett kincsévé. A francia középiskolai ifjúságnak (12—16 év) ez a legkedvesebb olvasmánya. Bizunk benne, hogy hamar népszerűvé lesz a mi ifjúságunknál is és az iskolai könyvtárakban. A szöveget a francia kiadás huszonnégy eredeti fametszeti képe kíséri és a könyv kiállítás egészben igen tetszetős. Megjelent a Franklin-Társulat kiadásában: Ara 1 frt 80 kr., vászonkötésben 2 frt 60 kr.

Magyar Robinson. Defoe Dániel szépséges regénye világot járó utjában már régen megállapított nálunk is. Közél egy század óta öregek és fiatalok gyönyörűségére, nagy és gazdag irodalma van a magyar Robinson fordításoknak. Az a fordítása azonban, mely a *Franklin-Társulat* kiadásában most jelent meg, méltán megérdemli a magyar Robinson nevet. *Gaal Mózes* a magyar ifjúságnak e szépszavú elbeszélője mondja el újra *Robinson Krusóé élete és viszontagságai* tanulságos történetét, Defoe után azzal a tiszta szép nyelvel, mely kivül oly kevés mesemondónak sajátja. Szellemében, alakjában magyarrá formálja Robinsont. Paget Walter 120 ily fajta magyar könyveknél ritkán megszokott művészi szép rajza díszíti a szép nyomású kötetet, melynek ára 1 frt 80 kr., vászonkötésben 2 frt 40 kr. De adott ki a Franklin-társulat ezuttal ebből a könyvből egy drágább kiadást is, igazán izléses falmemből való táblás kötet, a melynek 4 frt az ára. Helyesen tette, mert a Robinson kedves olvasmánya a jómódu szülők gyermekeinek is, a kiknek olyan ajándékot keresnek, mely külsőleg is mutatósabb legyen. Ilyen esetekben bizonyára kapóra jön a díszkiadás.

A „Vasárnapi Lapok“ szerkesztését dr. Papp Zoltán vette át. A beköszöntőből tudjuk meg, hogy már, mint a lap munkatársa régeből idő óta vezeti annak tényleges szerkesztését. Ez a legbiztosabb garanciája a lapnak, hogy megmarad ezután is azon a páratlan magas színvonalon, hova eddig — bátran állíthatjuk — magyar képes újság még nem emelkedett. A most megjelent száma is oly változatos, hogy fölöslegessé tesz minden reklám izü dícséretet, elég csak tartalmából kikapni pár részt. Telve van kiváló festők műveivel, ismert írók pompás dolgozataival. *Badits Ottó*, *Csók István*, *Innocent Ferencz*, *Tölgyessy Artur*, *Böhm Pál* adtak képeket. A szöveget *Saarnas Mariska*, *Beniczkyné Bajza Lenke*, *Herczeg Mihály*, *Paál Árpád*, *Mikszáth Kálmán*, *Vértessy Gyula*, *Salamon Odön*, *Pap Zoltán* stb. látták el. — Két szenzációja is van a „Vasárnapi Lapok“ mai számának: *A király unokájának, Rudolf trónörökös leánykájának sajátkezű magyar leírása Abbászólól* s a Szent István lovas szobra pompás kivitelen, melyet csakis a „Vasárnapi Lapok“ kapott meg közlés végett. Különösen Fölkérjük tisztelt olvasóinkat, siessenek megszerezni e pompás újságot. Előfizetési ára 3 óra 2 forint. A kiadóhivatal Budapestben, VIII. ker. Kerepesi-ut 17. szám alatt van.

S Z I N H Á Z.

Színházi műsor

1897. december 8-tól december 23-ig.

- 8-án. Szerdán (délután): **A geleji kiskirály.**
8-án. Szerdán (este): **Rocamból** (előszőr).
9-én. Csütörtök: **A császár ezredese** (előszőr).
10-én. Péntek: **Eleven ördög.**
11-én. Szombat: **Trilbik** (előszőr).
12-én. Vasárnap (délután): **Orpheus**,
(este): **Trilbik** (másodszer).
13-án. Hétfőn: (zóna helyárak) **A gyimesi vadvirág.**
14-én. Kedd: **Kék asszony.**
15-én. Szerda: **Helyettes** (előszőr).
16-án. Csütörtök **Rocamból** (másodszer).
17-én. Péntek: **Kék asszony.**
18-án. Szombat: **Az ördög mátkája** (előszőr).

19-én. Vasárnap (délután): **Rómeo és Julia.**
(este): **Az ördög mátkája**
(másodszer).

20-án. Hétfőn: **Trilbik.**

21-én. Kedd: **Boissi boszorkányok.**

22-én. Szerda: **Couliisset ur.**

23-án. Csütörtök: **Bőregér.**

Titokban tartott előadások. Szalkay színtársulatának olyan ritka szerencséje van, hogy szinte megcsodálja az ember. Az utczákon sehol nem látni a színelőadást jelentő plakátokat, sem nyilvános helyekre, sem a bérlőknek nem visznek színlapot, sőt mi több még a szerkesztőségek is, ha óhajlják tudni mit adnak a színházban, kénytelenek elküldeni a titkárnak, a ki aztán meghozza a színlapot. No még ilyen furcsa directorot sohasem láttunk, a ki mindent elkövet, hogy előadásait mentől jobban elitkolja a közönség előtt. És még Szalkay mer kuplét énekelt, hogy nem jár a közönség a színházba! Csodálkozok ezen? — Mi nem! Mi csak azon csodálkozunk, hogy lehet ilyen közönyös, hanyag director a világon, s hogy még van olyan lelkes közönség, a mely képes revolverrel kicsikarni a directortól az előadandó darab címét, — azt hisszük legálább, hogy minden színház látogató ilyen vakmerő fellépés után jut az előadandó darab címéhez.

Kis herceg. Szombaton a Kis herceget adták. Az előadás igen jól sikerült volna, a kis herceg szerepét nem Szalkayné játszotta volna. A sok volna daczára *Tábori* Fridáról, és *Szalkayról* kell első sorban dícsérőleg megemlékeznünk, a kik némileg feledtetők velünk azt a bántó hangot, a melyen Szalkayné énekelt. Ha vannak régi emberek, a kik e hang hallatára édesen elmerengnek Kövessi Róza régi dícsőségéről, azoknak talán valami szomorú élvezetet szerzhet őt halva énekelt, de a fiatalabb generáció, a mely nem bír ilyen emlékekkel, de érzékeny fülel bír, arra rendkívül kellemetlen Szalkayné éneke. Ha vigasztalásul szolgál neki, elismerjük, hogy fess kis herceg volt s felvonásról felvonásra előnyösebben mutatta be külső szépségét. A közönség azonban nem csak látni, de hallani is akar.

Vasárnap délután Petőfi élete és halála látványos színművet mutatták be, este pedig *A gyimesi vadvirág* került előadásra, leider! a vadvirág Szalkayné volt! Mondjunk többet is? — Igen! *Érezkönyv* ezuttal is jól játszott és szépen énekelt. „Sirtam eleget utánad“ dalát a közönség rendkívül meghiáltottan hallgatta.

A bányamester. Igen szép esteje volt a színháznak hétfőn, midőn a *Bányamester* került színre. A fényes kiállítás dícséretére válik az igazgatónak, a ki nem csak mint director, de mint színész is magához hódítja a közönséget. Zwack bányagazgató szerepét játszotta bravurosán. Koupléit nem győzte eleget ismételni, különben fagyos közönségünk tapasztalhatná.

Legjobb volt a „helyiérdek“ koplé, a mely így hangzik:

„Báni Dezsőt megbuktatni
Éz sokaknak vágya,
Gondolkozunk is fölette
Ándo minden hiába,
Adnék én egy jó tanácsot
Ha tölem kérdeznék!
Színigazgatónak Fehérvárra
Jó volna ha leküdenék,
Lemondana ő magától
S így szólna jól tudom:
Éz sem történt még velem meg
De már ezt meg nem szokom.“

Dícséréttel kell megemlékeznünk *Tábori* Fridáról, *Borsitzky* Honáról és a két énekesről *Sz. Nagy* Imréről és *Érezkönyvről*, a kik az estén nagyon kitétek magukért. — Szeretnénk, ha másról nem kellene megemlékezni, de hát hiába *Szalkayné* is játszott. Szegény társulat! Azt hiszem nincs az a jó indulat, a mely megemléghesse Szalkay társulatát a bukástól, ha Szalkayné le nem mond arról, hogy föllépjön. Már valósággal idegessé lesz a közönség, ha ezt a hangját vezett asszonyt meglátja a színpadon.

Közgazdaság.

Az áruuzsora ellen.

(A. E.) Napról-napra olvassuk azokat a sokszor igazán elrettentő híreket, melyek az ország szegényebb lakóinak helyzetét s az áruval és terményekkel fűzött uszoranak pusztításait leírják. Alig lehet kétség az iránt, hogy a baj nagy egyes vidékeken, például Beregben és Maramarosban jóformán minden képzeletet fölülmul, de éppen ezért itt az ideje végül, hogy valamit tegyünk. Dícséret illeti Bereg főispánját, Hagara Viktort azért, hogy rábírta a kormányt arra, hogy az uszorások ellen a hivatalból való eljárás indítsa meg. Reméljük, más vármegyék és főispánok is követni fogják az adott példát, mert szükség van erre nem egy helyen. Beregben az uszorások egy része, mihelyt hallott arról, hogy a hivatalból való eljárás küszöbön áll, azaz ellenük az adós feljelentése nélkül is megindítják ellenük a bünvádi keresetet, nyakra före sietett kiegészítő adóssával. Ez fog történni máshol is, de ezzel a baj orvosolva még mindig nem lesz addig, míg nem teremtik olyan viszonyokat, melyek közt az uszora önmagától elpusztul és kivész.

A törvényszék büntetheti és büntesse is a nép pióczáit, de nincsen olyan kir. törvényszék, a mely az ezernyi paragrafus közt találja olyat, a mivel meggátolható azt, hogy a paraszt, a kinek nincs pénze ne az uszorától vegyen, ha máshol nem kap. Még kevésbé tud a kir. ügyész segíteni azon, hogy egészséges verseny hiányában a falusi szatócs az ő rossz és drága áruival, a mint népiesen mondják, be ne csapja a parasztot. Itt a közgazdasági politikának tere nyílik meg, no meg a humanizmus is. Versenyt kell teremteni az uszorás szatócsnak és annak a ki potom áron vásárolja össze a paraszt természet, maga jöletbe jut, kényelmesen el, míg az, a ki fárad és izdatott, szinte éhen hal. A versenyt másként mint szövetkezeti uton megteremteni alig lehet. Igen, a szövetkezeteknek kell megjavítani a mai helyzetet, a melyben a herék és nem dolgozó uszorásoknak áll a világ. A munkás meg mehet Amerikába, ha itthon nem tetszik az állapot.

Megelégedéssel jelenthetjük, hogy ebben az irányban a *Magyar Gazdaszövetség*, a melynek élén Károlyi Sándor gróf áll, megtette az első lépést. Kidolgozta a falusi értékesítő és fogyasztó szövetkezetek alapszabályait s azokat a minap tartott közgyűlés el is fogadta. E mellett nehogy a falusi szövetkezetek munkája rossz irányba tévedjen, központot is teremt, a melynek főadata lesz a falusi szövetkezeteket visszatartani a ballépésektől, őket tanácscsal ellátni s köztük és a nagykereskedők s gyárosok közt létesíteni azt a kapcsolatot, a mely mind a kettőnek csak előnyére fog válni.

Ugyanazok a kezek, melyek ez új szövetkezeti mozgalmat indítják, közreműködtek a hitelszövetkezeti hálózat megteremtésénél is. Ismerik tehát a dolog csinját-binját s kellő biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy oly komoly munkáról van szó, melynél a siker elmaradni minden valószínűség szerint nem fog. A mozgalom vezetői közt ott van Dessewffy Aurél gróf, Bujanovics Sándor, Forster Géza, Zselénszki Róbert gróf és sokan a legjobbak közül. Azonban azt sem felejték, hogy *qui cito dat, bis dat*, mert senki sem biztosíthat beünket arról, vajjon a jövő év nem lesz-e testvére a folyó esztendőnek és ha igen, hová jutunk akkor, ha idejében nem vetünk gátat a fölburjánzó uszorának, a mely legbiztosabban a nyomorban tenyészik?

* **Matlekovics.** Mióta a gazdasági válság sorra fölveti az aktuális gazdasági kérdéseket, közhírré vergődött ez a név, mely a legintranszigensebb merkantilista politikának fogalmával szinte össze forrott. Matlekovicsnak ugyan is elvei vannak. Ezek az elvek arra törekszenek, hogy az élelmes mozgatóke uralma alá hajtja az összes termelési tényezőket. Ezt az elvet Matlekovics Sándor ur *szabadkereskedelem* ezim alatt hozza forgalomba. nem vévén észre hogy e ezim alatt teljesen ellentétes értelmű

dugárnt rejt. Matlekovics ur nézetei különben kevéssé érdekelnének bennünket, ha ő saját czége alatt portálná őket, mert az bizonyos, hogy a Matlekovics esztől Magyarországon senki sem vásárolna eszméket. De Matlekovics Sándor mindig másnak a nevében mondja el tendenciózus kijelentéseit. Ha még egy-egy tesztület nem suggeráltatja eszméit, akkor cselhez folyamodik. A nyáron a milléniumi kiállításon Matlekovics ur közelünk volt és erőszakosan behatott a határozatok hozatalára. Ismerjük a gazdakongresszusi működését, mely abban állott, hogy teremről-teremre járt, hogy az ő saját és senki által el nem fogadott eszméivel árnyat vessen a gazdák tanácskozására. Most pedig a *kartellkérésben* nyilatkozott meg, s nyilatkozatát jogtalanul az országos iparegyesület nevével írta alá. Ott ugyanis fölolvasást tartottak a malomkartell, ezukorkartell, szeszkartell és vaskartell alkalmazott hivatalnokai, természetesen a kartell érdekében. Miután pedig a Matlekovics elnöknek nem lehetett reménye, hogy az iparegyesület a kartelltvérvény ellen fog szólni, kimondta az iparegyesület megkérdezése nélkül az iparegyesület nevében, hogy a kartell megrendszabályozására egyelőre nincsen ok. Hisszük, hogy az iparegyesület fog módot találni arra, hogy erőszakos elnökét meghazudtolja.

Dr. Hügyes korszakos találmánya Asbest talpbélés!

Nincs bökeményítés!
Nincs lábizzadás!
Nincs meghülés!
Nincs semmiféle lábbaj!

Követeljük az
Asbest-talpbélést
ozipézeinktől.

Felnőtteknek 35—45. sz. párja 1 frt 20 kr. Gyermekeknek 20—34. számig párja 60 krajczár csak utánvét mellett.
Dr. Hügyes találmányát szabadalom védi minden országban. Bővebb leírást és készsége ad

Az „Általános Asbest-áru gyár“

Budapest, VI., Sziv-utca 18. sz.

Székesfejérváron kizárólag:

LANGRÁF GÁBOR és FIA uraknál hapható.

FOGORVOSI MŰTEREM.

Dr. Ritscher Zsigmond

a bécsi fogászati
egyetemi intézet volt fogorvosa,

Székesfejérvár,

sas-utca 18. sz., Tóth Artur-féle ház.

Beteg fogak tudományos és alapos
gyógykezelése.

Természetihű műfogak a legfinomabb
amerikai anyagból. — Gyökérfogak arany
alapon, melyeket nem lehet kivenni. —
Hibásan álló fogak igazítása. — Nem
érezhető foghúzás a legnagyobb jártasság
mellett.

Rendel reggeli 8 órától este 6 óráig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Este kitéző világítás mellett.

Szegényebb sorsuaknak
reggel 8—10 óráig mérsékelt áron.

Sas-utca 18. szám,

Tóth Artur-féle ház.

STEININGER SÁNDOR Parti divat vászon üzlete

SZÉKESFEJÉRVÁR, Nádor-utca 19. sz. Tejes-köz sarkán.

As őszi- és téli időnyre remekül felszerelt
női divat, kész női felöltő és vászon üzletben

szerencsés párti (alkalmi) vételek

folytán azon helyzetben vagyok, hogy olyan

jutányos olcsó árakért

tudok kitűnő j. minőségű és divatos áruval szol-
gálni, hogy áruim tekintetében legyőztem a fővárosi
összes kereskedőket

Saját jól fellogott érdekében ajánlom meggyő-
ződést szerezni és bevásárlásaival megszerencsésítenni.

Tisztelettel

STEININGER SÁNDOR,

Székesfejérvár Nádor-utca,

Pollák czépsz átellenében.

	Ezölti Most	
	frt kr.	frt kr.
1 mtr jó mosó parget	30	18
1 mtr széles szintartó parget	55	30
1 mtr dupla széles schewiott	50	22
1 vég 30 rőtös schiffon	7.80	4.50
1 vég 30 rőtös ezérna Canavász	7.50	3.90
1 vég 32 rőtös vászon	7.50	3.80
1 vég Steininger Creas	9.50	3.80
1 vég 54 rőtös Rumburgi	25.—	8.50
1 pár tunis szövet függöny	3.60	1.50
1 dtz. zsebkendő szép	3.—	1.20
1 drb 3 méteres plaid kendő	7.—	2.20
1 vég korona kanavász	9.50	5.50
1 garnitár ággyertő abros	12.—	6.50

és más e szakmához tartozó cikkek óriási választék
rendkívül olcsó árért.

Nagy forgalom, kevés házon!

Legolesobb karácsonyi és ujévi ajándékok!

Ugy mint:

Képes könyvek . . . 20 krtól 1-50-ig

Ifjusági könyvek . . . 15 krtól 2 frtig

Köszöntő könyvek 20 krtól 1 frtig

Imakönyvek . . . 25 krtól 2-50-ig

Szakácskönyvek . . . 1 frtól 2-50-ig

Noteszek . . . . . 2 krtól 60 krig

A legelegánsabb LEVÉLPAPÍR dobozokban 40 krtól 2-80-ig.

KÉRDÉS- és FELELET-KÁRTYÁK, VARÁZS-KÁRTSÁK stb.

Kincses naptár, Mokány Berczi, Almanach, Herkó Péter
s több mint 80 féle a legkelendőbb naptárak 1898. évre; ugy több féle napi,
heti és fali naptárakat bocsátok áruba.

KARÁCSONYFA DISZITÉSEK NAGY VÁLASZTEKBAK.

Legnagyobb választék **UJÉVI KÖSZÖNTŐKÁRTYÁK** és **TREFÁS
LEVELEZŐ LAPOKBÓL**

ugy mind e szakmába vágó cikkek igen jutányos áron kapható:

KAUFMAN F. könyvkereskedésében,

Székesfejérvár, Kossuth-utca 5. sz.

Litografizott névjegyek szép kivitelben.

Könyvkiállításban mindenféle könyvek jutányos árúak.

LÖWY ADOLF

Székesfejérvár, Jókai-utca (Felmayer mellett.)

Nagy alkalmi vétel:

Legjobb minőségű 5-szörös gallérok drbja 10 kr. — Legjobb minőségű kéz-

elők párja 15 kr. — Legjobb minőségű himzett ingek ezeltől 3 frt,

most 1 frt 50 kr. — Legkitűnőbb valódi Jäger-féle alsó ruhák a

legolesobb ár mellett.

Kéretik a t. cz. vevő közönség a fent elősorolt cikkekiből szük-
ségletét nálam mielőbb beszerezni, miután a készlet csak rövid ideig tart
és alkalmi vételnél is csak ritkán fordul elő.

Tisztelettel

Lówy Adolf.

HIRDETÉSEK

felvétetnek kiadóhivatalunkban (K i g y ó-
utca 9-ik sz. alatt) a legjutányosabb áron.

Kiválóan kedvező alkalom
tömeges bevásárlások
eszközlésére.

SCHUBERT és SCHLESINGER
divatáruháza
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

KARÁCSONYI ÉRTESÍTÉS!

Schubert és Schlesinger

áruházából

SZÉKESFEJÉRVÁR. * Alapított 1853.

Áruink úgy választék
mint ár tekintetében minden
versenyt kizárnak!

SCHUBERT és SCHLESINGER
divatáruháza
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Külön confection és próbaterem!

Mint az előző években, úgy most is

a karácsonyi és ujévi ünnepek közeledtével

összes raktáron levő áruinkat **mélyen leszállított áron** bocsájtjuk áruba, ez által alkalmat óhajtván nyújtani t. vevőinknek, hogy egyrésztől **karácsonyi és ujévi ajándékokat** olcsó áron szerezhessenek be, másrészt pedig az általános szükséglet fedezésére előnyös bevásárlásokat eszközölhessenek.

Gondunk volt arra, hogy ez occasió eladás, mely **november hó 25-től december 31-ig tart**, épuja a divat, mint a háztartás szükségleteire kiterjedjen s a n. é. közönségnek érdekében áll szenzációt keltő olcsó árainkról személyes látogatás által meggyőződést szerezni.

1897. ÉVI KARÁCSONYI ÁRJEGYZÉK.

Mosó flanell minden színben — méter ár	22—25—28 kr.	Színes foulár selymek — — — méter ár	55 kr.
Színes mosó parget — — — " "	20—25—30 kr.	Pongis selymek — — — — — " "	68 kr.
Előbbi idényről visszamaradt mosók " "	16—20—25 kr.	Színes grogren selymek — — — — — " "	95 kr.
Mosó picke és batistok — — — " "	20—25—32 kr.	Színes bengalin selymek — — — — — " "	98 kr.
Gyapott flanell és casanok dupla széles " "	55 kr.	Taft Chine selymek — — — — — " "	1.15 kr.
Angol Scheviott 120 ctm. széles " "	40—45—50 kr.	Színe brocat selymek — — — — — " "	1.25 kr.
Női posztó dupla széles — — — " "	45—50 kr.	Fekete brocat selymek — — — — — " "	98—1.10 kr.
Női posztó minden színben 130 ctm. " "	65 kr.	Fekete mintázott mervelleux selymek " "	1.15 kr.
Franczia divat kelmék 130 ctm. " "	65—78—98 kr.	Fekete dúchese selymek — — — — — " "	1.35 kr.
Divatos fekete kelmék 120 ctm. " "	45—55—65—95 kr.	Fekete fantasi selymek — — — — — " "	1.75 kr.
Mosó bársonyok minden színben " "	85—95—1.05 kr.	Fekete Satin de Chine — — — — — " "	1.85 kr.
Színes plüsché minden szubben " "	1—1.10 kr.	Fekete egész nehéz brocatok — — — — — " "	1.98 kr.

Jó minőségű kelméből egész ruha — az összes bélesekkel és disszel együtt — **3 frt 25 kr.**

1 vég valódi Schroll chiffon — — — 4.95—5.50—6.50 kr.	1 vég canavász — — — — — 4.50—5.50—6.50 kr.
1 vég irlandi vászon — — — — — 4.80—6.75—7.50 kr.	1 vég ágyhuzat csinvat — — — — — 4.75—5.75—6.75 kr.
1 vég creos vászon — — — — — 6.50—7.50—8.50 kr.	1 vég vászon csinvat — — — — — 8.50—9.50 kr.
1 vég Regenhart vászon 38 mteres — 17—22—24 frt.	1 vég vászon damask — — — — — 10 frt 50 kr.
1 vég valódi rumburgi vászon 42 mteres 21—23—28 frt.	Egész nehéz damask csinvat — — — — — 12 frt 50 kr.

Néhány ezer méter szövet és selyem maradék minden elfogadható áron.

Folyó idényről visszamaradt confection cikkek és szörme áruk — mélyen leszállított áron.

Téli kabát szövet béléssel — — — — — 5 frt 25 kr.	Téli gallérok selyem béléssel — — — — — 8 frt 50 kr.
Téli kabát selyem béléssel — — — — — 7 frt 50 kr.	Téli rád köppenyek — — — — — 12 frt — kr.

Különösen az őszi és téli idényről visszamaradt különlegességek úgy ruhakelme, mint selyemárúkban **mélyen, a beszerzési áron alul** adatnak el.

SCHUBERT és SCHLESINGER
divatáruháza
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.

Vidéki rendelések különös figyelemben részesülnek

Minták vidékre bérmentve készséggel küldetnek.

Schubert és Schlesinger

divatáruháza * Székesfejérvár.

Karácsonyi óriási
mintagyűjteményünk
mely
meltó szenzációt kelt
vidékre bérmentve küldetik.

SCHUBERT és SCHLESINGER
divatáruháza
SZÉKESFEJÉRVÁROTT.